

Gemeente Valkenswaard Uitkomsten controle en overige informatie 2016

Voorlopige rapportage aan de
gemeenteraad

19 juni 2017

CONCEPT

Uitkomsten in dit rapport onder voorbehoud
van de afronding van de controle:

- Cijfers zijn op basis van eerste concept
jaarrekening
- SiSa (staan vragen open bij gemeente)
- Inkoop (staan vragen open bij gemeente)
- Reviews en kwaliteitstoetsen af te ronden
- Jaarstukken nog aan te passen op basis van
BBV check

Ernst & Young Accountants LLP
Prof. Dr. Dorgelolaan 14
5613 AM Eindhoven, Netherlands
Postbus 455
5600 AL Eindhoven, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 48 00
ey.com

Gemeenteraad van de gemeente Valkenswaard
T.a.v. mevrouw C. Miedema, raadsgriffier
Postbus 10100
5550 GA VALKENSWAARD

Eindhoven, 19 juni 2017

MRIT-ANCGWV/bj

Uitkomsten controle en overige informatie 2016

Geachte leden van de raad,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2016 van gemeente Valkenswaard. In het hoofdstuk Kernpunten uit onze rapportage vindt u een samenvatting van de belangrijkste uitkomsten.

In de paragraaf Onze analyse van het resultaat 2016 van het hoofdstuk Uitkomsten jaarrekeningcontrole geven wij onze mening over de kwaliteit van het resultaat en significante transacties en/of ongebruikelijke mutaties op de balans of resultaatrekening.

De paragraaf Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle van het hoofdstuk Uitkomsten jaarrekeningcontrole biedt informatie over de gesignaleerde kernpunten van de controle en overige punten.

In de paragrafen daarna gaan we in op de kwaliteit van de interne beheersorganisatie en op onze conclusie met betrekking tot de rechtmatigheid.

De bijlagen bevatten informatie over onze werkwijze, de reikwijdte van de accountantscontrole en de inzet van deskundigen, onze onafhankelijkheid de communicatie met u en het management en controleverschillen.

De huidige veranderingen in het accountantsberoep, mede geïnitieerd door onze beroepsgroep NBA, de politiek en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), gericht op verbetering van de kwaliteit en versterking van de onafhankelijkheid, ondersteunen wij volledig. In dit verband onderstrepen wij het belang van het voeren van een open en eerlijke dialoog met u als lid van de raadscommissie. Dit vormt een essentieel onderdeel van het controleproces en van de Corporate governance als geheel.

Het concept van dit verslag is afgestemd met de ambtelijke organisatie.

Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van gemeente Valkenswaard.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. B. Smeenk RA

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage

Uitkomsten jaarrekeningcontrole:

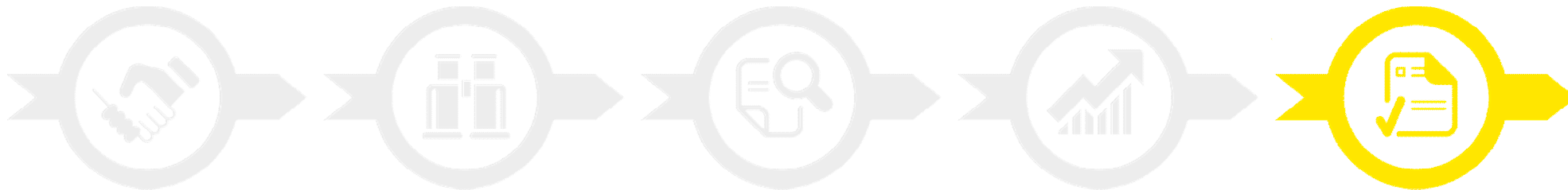
- ▶ Onze analyse van het resultaat 2016
- ▶ Onze analyse van de financiële positie 2016
- ▶ Onze analyse van de gehanteerde grondslagen
- ▶ Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Kwaliteit beheersorganisatie:

- ▶ Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override
- ▶ Overwegingen met betrekking tot corruptie- en omkopingsrisico's
- ▶ Bevindingen interne beheersing

Rechtmatigheidsbeheer

04	Bijlagen	28
	▶ Controleaanpak	
	▶ Wensen en aandachtspunten	
06	▶ Jaarverslag	
	▶ Onafhankelijkheid	
	▶ Verklaring van verantwoordelijkheden	
	▶ Controleverschillen	
	▶ SiSa-bijlage	
21	Totaal aantal pagina's in dit rapport: 43	
24		

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunt	Uitkomst
Oordeel ten aanzien van getrouwheid	Na afronding van onze controlewerkzaamheden is onze verwachting dat de jaarrekening van gemeente Valkenswaard een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. <i>(naar verwachting, na afronding werkzaamheden)</i>
Oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Na afronding van onze controlewerkzaamheden is onze verwachting dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen. <i>(naar verwachting, na afronding werkzaamheden)</i>
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van gemeente Valkenswaard gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.
Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016. <i>(naar verwachting, na afronding werkzaamheden)</i> Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de overige specifieke uitkeringen bevindingen geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden, deze zijn echter in de definitieve bijlage aangepast.
Ongecorrigeerde controleverschillen	In totaal resteren in de jaarrekening 2016 voor een bedrag van € 251.000 aan ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot getrouwheid en voor een bedrag van € 214.000 met betrekking tot rechtmatigheid. Daarnaast resteert er voor een bedrag ter hoogte van € 1.683.000 aan onzekerheden. De onzekerheden zien toe op de landelijke onzekerheden ten aanzien van de controle op de besteding van de PGB's door de Sociale Verzekeringsbank (€ 477.000) en de onzekerheden met betrekking tot de WMO / Jeugdzorg (€ 1.206.000). De bevindingen worden in detail toegelicht in het hoofdstuk "Uitkomsten jaarrekeningcontrole". Voor een totaaloverzicht van de ongecorrigeerde controleverschillen verwijzen wij tevens naar het hoofdstuk "Controleverschillen opgenomen in de bijlagen". <i>(naar verwachting, na afronding werkzaamheden)</i>

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunt	Uitkomst
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	<p>Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeente en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.</p> <p>Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.</p>

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2016

Nadelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat (resultaat na begrote mutaties in reserves) over het jaar 2016 bedraagt € 37.000 nadelig (2015: € 1.901.000 voordelig) ten opzichte van een begroot resultaat van € 1.972.000 voordelig.

Resultaat 2016 ten opzichte van de gewijzigde begroting			
Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting 2016	Realisatie 2016	Afwijking ten opzichte van de gewijzigde begroting
Totale lasten	87.175	80.981	6.194
Totale baten	79.181	76.466	(2.715)
Totaal saldo van baten en lasten	(7.995)	(4.515)	3.479
Mutaties in reserve	9.967	4.478	(5.488)
Gerealiseerd resultaat	1.972	(37)	(2.009)

Kwaliteit van het resultaat

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van begroting zijn uitgebreid en transparant toegelicht in de jaarrekening en liggen met name op de programma's Wonen en Welzijn. Binnen het programma Wonen wordt een groot deel van de afwijking op de lasten (voordeel) en baten (nadeel) verklaard en is met name toe te wijzen aan afwijkingen binnen het grondbedrijf, welke uiteindelijk geen effect op het resultaat hebben. Daarnaast bleven investeringen (Europalaan en N69) achter op begroting, deze lasten zouden gedekt worden uit reserves, waardoor de onttrekking hierop ook achterblijft. Wij adviseren u dergelijke afwijkingen ook tussentijds bij te stellen.

Binnen het programma Welzijn geldt dat per saldo een nadeel ontstaat ter hoogte van € 2.042, wat grotendeels de afwijking ten opzichte van de begroting verklaard. Het grootste deel van dit nadeel volgt uit het feit dat bij de 2^e bestuursrapportage ten onrechte de HHT-middelen en de budgetten WMO begeleiding natura waren afgeraamd, daarnaast is er sprake van nagekomen kosten 2015. Tot slot is er een stijging van het aantal (duurdere) jeugdtrajecten. We adviseren u uw grip op de begroting rondom het sociaal domein te vergroten.

Samenvattend kan de afwijking van het resultaat ter hoogte van € 2,0 miljoen als volgt worden verklaard:

Omschrijving afwijking	Voordelig	Nadelig
Bedragen x € 1.000	€	€
1. WMO, vanwege onjuiste begrotingswijzigingen bij 2 ^e berap		1.218
2. WMO, minder toekennen PGB	290	
3. Jeugdzorg, verschuiving kosten eerstelijns CJG naar specifieke hulp. Hogere kosten afrekening 2015	338	1.461
4. Hogere kosten jeugdreclassering		269
5. Hogere dotatie APPA voorziening in verband met lagere rente		334
6. Eenmalig nadeel als gevolg van invoering IKB (individueel keuzebudget)		364
12. Overige afwijkingen	1.009	
Totaal	1.637	3.646
Afwijking gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	2.009	

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

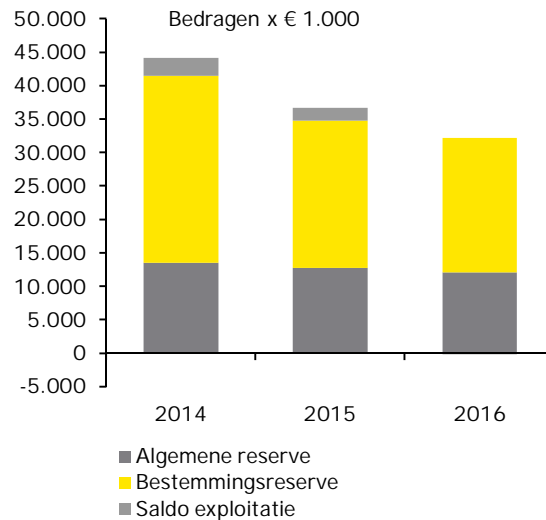
Onze analyse van de financiële positie 2016

Analyse van de financiële positie

Eigen vermogen neemt licht af

De financiële positie van gemeente Valkenswaard is relatief gezond te noemen. De solvabiliteit van 29,0% is gedaald ten opzichte van voorgaand jaar (2015: 34%). Deze daling is met name gelegen in het investeringsniveau, waarvoor reserves worden ingezet.

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2016 volgens de jaarrekening € 32,2 miljoen en heeft zich vanaf 2014 als volgt ontwikkeld:

Van de totale reserves ter hoogte van € 32,2 miljoen is € 12,2 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van 2015 gedaald met € 0,6 miljoen.

Per saldo is gedurende 2016 € 4.478.000 onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking (ten gunste van het resultaat) vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 4.515.000 nadelig) het gerealiseerde resultaat van € 37.000 nadelig.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2016

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2016 is gevoerd.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit met name de algemene reserve, welke per 31 december 2016 € 12,2 miljoen bedraagt (2015: € 12,8 miljoen), de vrij aanwendbare bestemmingsreserves € 1,9 miljoen (2015: € 2,0 miljoen) en de onbenutte belastingcapaciteit ter hoogte van € 1,8 miljoen (2015: € 1,8 miljoen). In totaliteit bedraagt de hiermee berekende weerstandscapaciteit € 15,8 miljoen ten opzichte van € 16,8 miljoen per 31 december 2015. Wij merken op dat er geen rekening gehouden is met eventuele stille reserves, wat als voorzichtig te kwalificeren valt.

Risico's

De gemeente Valkenswaard heeft de risico's in kaart gebracht waarbij de risico's het product zijn van kans en impact. De totale risico-inventarisatie bedraagt € 2,4 miljoen (2015: € 2,5 miljoen). De belangrijkste risico's betreffen:

- ▶ risico's met betrekking tot planschadevergoedingen (€ 0,6 miljoen, 2015: € 0,6 miljoen);
- ▶ risico's ten aanzien van verbonden partijen (€ 0,8 miljoen, 2015: € 0,6 miljoen);
- ▶ mogelijke tekorten op grondexploitaties (€ 0,3 miljoen, 2015: € 0,3 miljoen);
- ▶ eventuele tekorten op de jeugdhulp (€ 0,4 miljoen, 2015: € 0,4 miljoen);
- ▶ en personeelsrisico's (€ 0,3 miljoen, 2015: € 0,3 miljoen).

Conclusie

Op basis van bovenstaande concludeert het college dat de aanwezige weerstandscapaciteit voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Deze conclusie van het college wordt tevens onderschreven door de financiële kengetallen, welke in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden toegelicht. Deze geven een gezond beeld met betrekking tot de financiële situatie van de gemeente. Tot slot merken wij op dat binnen de berekening van de risico's geen rekening is gehouden met binnengekomen claims.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2016

Financiering

De gemeente Valkenswaard financiert een deel van haar activa met langlopend vreemd vermogen. De leningenportefeuille neemt in toe 2016 van € 43,0 miljoen naar € 46,3 miljoen. Er is in het boekjaar een nieuwe lening aangetrokken, deze lening bedraagt € 12,0 miljoen en kent een looptijd en rentepercentage van respectievelijk 10 jaar en 0,58%. Daarmee daalt het feitelijke gemiddelde rentepercentage van uw leningenportefeuille. De financiering is grotendeels bedoeld ter herfinanciering van aflossingen (€ 8,6 miljoen), daarnaast is financiering noodzakelijk voor de investeringen in de openbare ruimte.

Voor een nadere beschouwing ten aanzien van uw financieringspositie verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering van de jaarrekening 2016.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat gemeente Valkenswaard zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf Financiering dan wel in de toelichting op de balans.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de gehanteerde grondslagen

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Kwaliteit jaarverslag

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de gemeentewet is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.

Eerste toepassing of stelselwijziging

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Valkenswaard de wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten voor 2016 juist heeft doorgevoerd, deze wijzigingen hebben betrekking op de balansrubricering, zoals toegelicht in de jaarrekening. Daarnaast heeft de gemeente een nieuwe nota investerings- en afschrijvingsbeleid vastgesteld. Vanaf boekjaar 2016 wordt ten aanzien van de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut, vooruitlopend op de gewijzigde BBV, vanaf 2016 voor nieuwe project gekozen om tot activering over te gaan. Deze situatie is in de definitieve jaarrekening 2016 toereikend toegelicht. Voor het overige zijn in de jaarrekening 2016 de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling consistent met voorgaand jaar toegepast. Dit betekent dat geen verdere stelselwijzigingen zijn doorgevoerd.

Materiële alternatieve verwerkingswijzen

Het college van burgemeester en wethouders heeft in de jaarrekening 2016 de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingswijzen zijn gehanteerd. Wij verwijzen naar onze bevindingen in het hoofdstuk Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle voor de belangrijkste onderwerpen in onze controle.

Significante schattingsposten

De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van gemeente Valkenswaard betreffen de waardering van de activa, zoals de materiële vaste activa, de (leningen aan) deelnemingen en de grondexploitaties. Daarnaast speelt er een belangrijk schattingselement ten aanzien van de voorzieningen en de verleende garantstellingen en toezeggingen. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de raad beoordelen wij deze door het college gemaakte schattingen. Wij hebben een beschouwing ten aanzien van de belangrijkste schattingen opgenomen verderop in deze rapportage.

Wij merken op dat de sensitiviteit van de schattingen ten opzichte van 2015 veelal gelijk gebleven is en voor de belangrijkste posten gemiddeld is, voor de grondexploitatie is deze hoger.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Waardering van de grondexploitaties

Algemeen

De waardering van de grondexploitaties is een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingonzekerheid voortkomend uit de huidige economische situatie. Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering op haar effectieve werking getest. Wij achten de waardering aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

Bedragen x € 1.000	31 december 2016	1 januari 2016	31 december 2015
Niet in exploitatie genomen gronden	-	-	-
Onderhanden werk	22.955	23.109	23.109
Voorziening dekking verliessaldi	(3.670)	(3.444)	(3.444)
Totaal	19.285	19.665	19.665

Ten opzichte van voorgaand jaar is de boekwaarde van de post voorraden afgenomen met € 0,4 miljoen. De mutatie van de voorraad kan met name worden verklaard door:

- ▶ ophoging voorziening dekking verliessaldi leidt tot een daling van de balanswaarde met € 0,2 miljoen;
- ▶ het saldo van kosten en opbrengsten is voordeling (meer opbrengsten dan kosten gerealiseerd in 2016), daarmee daalt de boekwaarde met € 0,1 miljoen.

De wijzigingen binnen naar aanleiding van de notitie grondexploitaties leidt niet tot aanpassing van de beginbalans, aangezien de gemeente geen Niet in exploitatie genomen gronden kent. Wel merken wij op dat de organisatie geen invulling heeft gegeven aan onze opmerking in de management letter om tot een afscheiding van de facilitaire delen binnen haar eigen complexen te komen. Deze delen dienen onder de gewijzigde BBV apart gepresenteerd te worden. De gemeente geeft echter aan, dat gezien de aard van de contracten met de projectontwikkelaar, een dergelijke splitsing administratief niet mogelijk is. Gezien het feit dat dit enkel een herrubricering binnen de balans betreft, hebben wij een mogelijke correctie niet opgenomen en volstaan we met een formele opmerking.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Waardering van de grondexploitaties

Gehanteerde parameters

Vanwege de grote mate van schattingselementen binnen de grondexploitatieprojecten, besteden wij in onze controle extra aandacht aan de waardering van de grondposities. Wij hebben de door gemeente Valkenswaard gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst. De belangrijkste uitkomsten hiervan kunnen als volgt worden samengevat:

Parameter	Mate van schattingonzekerheid					Kwaliteit toelichting		
	Controleverschil	Optimistisch	Evenwichtig	Voorzichtig	Controleverschil	Toelichting	Toereikend	Verdere verbetering mogelijk
Opbrengstenindexatie (1,1%)						1.	Ja	n.v.t.
Kostenindexatie (2,1 %)						2.	Ja	n.v.t.
Rente (2,07%)						3.	Ja	n.v.t.
Ingerekende verwachte woningverkoop						4.	Ja	n.v.t.
Looptijd grondexploitaties >10 jaar						5.	n.v.t.	n.v.t.

1. Gehanteerde parameter opbrengstenindex

In de grondexploitatieberekening 2016 is de opbrengstindex gesteld op 1,1%. Op basis van de thans beschikbare informatie achten wij deze parameters aanvaardbaar. U hanteert hierin een gewogen gemiddelde van drie scenario's.

2. Gehanteerde parameter kostenindex

In de grondexploitatieberekening 2016 is de kostenindex gesteld op 2,1%. Op basis van de thans beschikbare informatie achten wij deze parameters aanvaardbaar. U hanteert hierin een gewogen gemiddelde van drie scenario's.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Waardering van de grondexploitaties

Toelichting op de parameters

3. Rente en disconteringsvoet

Met ingang van boekjaar 2016 dient de toegestane aan de bouwgrond in exploitatie (BIE) toe te rekenen rente te worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Wij hebben vastgesteld dat gemeente Valkenswaard de toe te rekenen rente heeft gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen (2,07%). De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Wij constateren dat de gemeente Valkenswaard haar verliesvoorziening tegen het voorgeschreven percentage van 2% contant maakt.

4. Ingerekende verwachte verkopen

De ingerekende verwachte verkopen ten aanzien van de woningbouw zijn gebaseerd op bestaande contracten en de verwachte woningbouwontwikkeling. Op basis van de thans beschikbare informatie achten wij de ingerekende verwachte woningverkopen realistisch ingeschat. Hierbij rekening houdend met de gerealiseerde grondverkopen in 2017 tot op heden versus de planning. Wij merken op dat uw gemeente reeds in 2015 een aanpassing heeft doorgevoerd in haar grondexploitatieportefeuille om in lijn te komen met de provinciale woningbouwprognose.

5. Looptijd grondexploitatie > tien jaar

Met ingang van 2016 stelt de commissie BBV dat ten behoeve van de waardering van een grondexploitatie boekhoudkundig slechts rekening mag worden gehouden met een maximale looptijd van tien jaar. Concreet betekent dit dat het BBV voorschrijft dat er slechts maximaal tien jaar aan toekomstige opbrengsten mag worden ingerekend bij de waardering, ondanks dat een grondexploitatie langer loopt. Dit heeft tot doel om de waarderingsrisico's samenhangend met lang lopende projecten te beperken. Slechts bij uitzondering is het mogelijk om af te wijken van deze termijn indien de raad heeft vastgesteld dat toereikende beheersmaatregelen zijn getroffen om het balansrisico te beperken.

De verwachte einddata van de grondexploitaties van de gemeente Valkenswaard vallen voor beide projecten binnen de tien-jaarstermijn. Hiermee voldoet de gemeente aan deze eis van het BBV. Het project Lage Heide kent de langste looptijd met een einddatum van 2023.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Waardering van de voorraden

Waardering grondexploitaties

Hiernaast vindt u een visuele risicobeoordeling van de belangrijkste grondexploitatieprojecten van gemeente Valkenswaard.

1) Lage Heide bestaat uit een drietal deelprojecten, welke voorzien in een gecombineerde ontwikkeling van woningbouw en natuur. De woningbouw bestaat per 31 december 2016 uit 190 nog te verkopen grondkavels en is hiermee veruit het grootste woningbouwproject van de gemeente Valkenswaard. De grondverkoop staan gepland tot en met 2023, waarbij de te realiseren opbrengsten € 28,8 miljoen (2015: € 29,6 miljoen) bedragen. We schatten het risicoprofiel van deze exploitatie in als Hoog-Midden. Hoog, gezien de hoge te realiseren opbrengsten in relatie tot het feit dat de begrote afzet 2016 niet is behaald (€ 1,8 miljoen realisatie tegen € 4,9 miljoen begroot). Midden, gezien de aantrekkelijke woningmarkt, het feit dat 57% van de verkopen contractueel is vastgelegd en het verwachte eindresultaat positief (€ 5,4 miljoen).

2/3/4) De overige woningbouwprojecten binnen de gemeente Valkenswaard kennen een lager tot midden risicoprofiel. De boekwaarde van deze complexen zijn relatief beperkt en de te realiseren grondverkoop zijn beperkt en al voor een deel afgedekt met overeenkomsten met woningbouwcorporaties of projectontwikkelaars. Wel geldt dat voor alle drie de genoemde exploitaties een verliesvoorziening is gevormd, waardoor elke aanpassing in de schatting onmiddellijk leidt tot een bijstelling van de voorziening en effect heeft op het resultaat van het grondbedrijf.

5) Op 17 december 2015 heeft de raad om moverende redenen besloten om het bestemmingsplan Dommelkwartier niet vast te stellen. Als gevolg van dit besluit heeft het college de waardering van Dommelkwartier aangepast naar de taxatiewaarde op basis van huidige bestemming (€ 254.000). Wij kunnen ons vinden in de hiermee samenhangende afwaardering en schatten het risicoprofiel qua balanswaardering dan ook laag in.

Grondexploitatie-waardering	Ons oordeel over het risicoprofiel van de grondexploitatie			
	Hoog	Midden	Laag	Toelichting / Boekwaarde
Grondexploitaties:				
1. Lage Heide				€ 17,8 mln
2. Hoge Akkers				€ 0,2 mln
3. Vlasakkers				€ 0,7 mln
4. Carolusdreef				€ 0,7 mln
5. Dommelkwartier				€ 0,3 mln

Wel is er een nadrukkelijk risico aanwezig gezien de ontwikkelaars van het gebied eind 2015 na ontbinding van de exploitatieovereenkomst een claim hebben ingediend ter hoogte van € 13,2 miljoen. Op dit moment loopt er een mediation traject tussen de ontwikkelaars en de gemeente. Niettemin weerlegt de gemeente via haar advocaat de gestelde tekortkomingen. Op het moment van het opmaken van de jaarrekening stelt de gemeente dat er nog geen voorziening getroffen dient te worden, daar de uitkomsten en de financiële effecten hiervan nog onvoldoende duidelijk zijn. Deze situatie is toereikend toegelicht in de toelichting op de post voorraden.

Tot slot merken wij op dat presentatie van Dommelkwartier, als onderdeel van het onderhanden werk niet juist is. Er wordt namelijk niet voldaan aan de voorwaarden voor deze rubricering. Volgens de verslaggevingsregels dient Dommelkwartier ultimo 2016 gepresenteerd te worden als onderdeel van de materiële vaste activa. Doordat dit enkel een rubriceringsverschil betreft binnen de activazijde, welke geen impact heeft op het resultaat, en de omvang van de resterende boekwaarde relatief beperkt is (€ 254.000) in relatie tot de materialiteit, volstaan wij met een formele opmerking hierover in het accountantsverslag.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

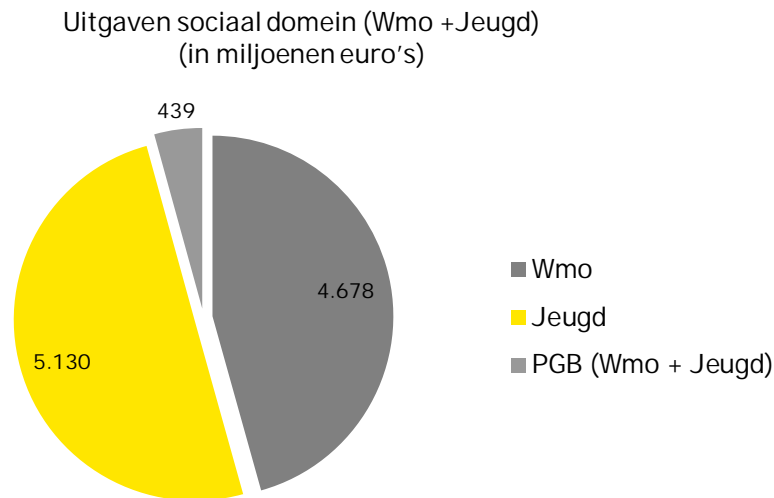
Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Decentralisaties

Inleiding

Als gevolg van de omvang en complexiteit van de financiële stromen binnen het sociaal domein hebben wij een significant risico onderkend ten aanzien van deze lasten.

In de jaarrekening zijn diverse posten en geldstromen inzake het sociale domein verantwoord. De totale omvang van de uitgaven Jeugdzorg en Wmo (inclusief WMO oud) bedraagt € 10,3 miljoen en bestaat uit de volgende uitgave categorieën:

Gemeente Valkenswaard werkt voor de taken in het sociale domein op verschillende terreinen samen met andere gemeenten en ketenpartners. Het jaar 2015 heeft volledig in het teken gestaan van het zorgen voor de continuïteit van de zorgverlening, het inrichten of aanpassen van de werkprocessen, het opstellen van het beleid en het maken van afspraken met relevante ketenpartners.

De gemeente heeft in 2016 op een aantal gebieden verbeteringen doorgevoerd op het gebied van de beheersing van de financiële stromen binnen het sociaal domein.

Wij constateren dat de gemeente ten aanzien van de bepaling van de getrouwheid en rechtmatigheid van de lasten op dit moment voor een groot deel afhankelijk is van de (productie) verantwoording die door de zorgaanbieders is opgesteld. Dit betekent dat de gemeente in grote mate afhankelijk is van de (kwaliteit) van de aanlevering van de zorgaanbieders. Om deze afhankelijkheid te verminderen adviseren wij komende periode in te zetten op het opzetten van een toereikend controlesysteem rond met name de prestatielevering van de zorg. Wij adviseerden het college hierover in onze managementletter. Door deze controles in eigen huis te beleggen verkleint de gemeente de afhankelijkheid van zorgaanbieders en versterkt het de interne beheersing rondom het sociaal domein, waardoor afwijkingen tijdiger gesignaleerd kunnen worden en meer financiële grip op het sociaal domein verkregen kan worden.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Decentralisaties

Jeugdzorg/Wmo

Inkoopcontracten

De gemeente Valkenswaard heeft met de zorgaanbieders inkoopcontracten afgesloten (deels via gemeente Eindhoven), die primair zijn gebaseerd op een prijs x hoeveelheid-component (PxQ). Deze contractvorm vraagt om een controle op de geleverde hoeveelheden (prestatielevering) enerzijds en de in rekening gebrachte prijs anderzijds. Daarbij is het ook van belang om vast te stellen dat de facturen betrekking hebben op burgers van de gemeente Valkenswaard die een recht op zorg hebben (woonplaatsbeginsel, afgegeven indicaties). Daarnaast kent de gemeente zogenaamde variant b contracten, die uitgaan van lumpsum tot een bepaalde bandbreedte, waarbij op basis van werkelijke aantallen binnen de regio wordt afgerekend. De getrouwe, definitieve, afrekening van deze contracten kwam pas in een zeer laat stadium van onze controle beschikbaar, wat resulteerde in een verschil ter hoogte van € 38.000. Reden hiervoor is dat Eindhoven niet beschikte over de definitieve aanlevering van andere regiogemeenten, niet zijnde Valkenswaard.

Interne analyses gemeente Valkenswaard

De gemeente Valkenswaard heeft afgelopen jaar veel inspanningen verricht om de lasten met betrekking tot de inkoop van zorg te controleren op getrouwheid en rechtmatigheid. Onderdeel hiervan is de analyse van de productieverantwoordingen en controleverklaringen welke de gemeente ontvangen heeft van de zorgaanbieders. De productieverantwoordingen zijn aangesloten op de financiële administratie en de controleverklaringen geanalyseerd.

Wij hebben de analyse zoals opgesteld door de gemeente Valkenswaard gecontroleerd. We merken op dat de analyses komend jaar nog aan duidelijkheid kunnen winnen. In onderstaande hebben wij onze bevindingen uit hoofde van deze controle nader weergegeven.

Onzekerheden in de controle

In een aantal situaties binnen de geschetste verantwoordingsmethodiek in het kader van de jaarrekening 2016 heeft de gemeente Valkenswaard vanwege de problematiek het ontbreken van werkende beheersingsmaatregelen aangaande de prestatielevering. Het gaat hierbij om de volgende situaties:

- ▶ Zorgaanbieders verantwoorden op basis van een ongecontroleerde productieverantwoording. (WMO € 252.000 + Jeugd € 420.000)
- ▶ Er is geen (toereikende) controleverklaring/productieverantwoording ontvangen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat dit ontoereikende controle-informatie betreft welke vanuit de (boven)regionale samenwerking volgt. (Jeugd € 437.000)

Voor de zorgaanbieders die op jaarbasis < € 125.000 aan de gemeente Valkenswaard in rekening brengen is de afspraak gemaakt dat zij verantwoording leggen door middel van een jaarverantwoording met een productieverklaring. De basisgedachte hierbij is dat de gemeente Valkenswaard aan de hand van haar eigen cliëntregistratie, in combinatie met de beperkte aard en omvang van de ingekochte zorg, zelfstandig een oordeel kan vormen over de betrouwbaarheid van deze informatie. Hiervoor hebben wij toch een onzekerheid opgenomen. Vanwege de geschetste problematiek rondom de prestatielevering is het niet mogelijk om op onderbouwde wijze te komen tot een oordeel over de betrouwbaarheid van deze jaarverantwoording.

In totaliteit bedragen de onzekerheden met betrekking tot de WMO € 252.000 en met betrekking tot de jeugd € 857.000.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Decentralisaties

PGB

Ten aanzien van de PGB's voor jeugdzorg en Wmo geldt dat gemeente Valkenswaard de PGB's toekent. De sociale verzekeringsbank (SVB) treedt op als serviceorganisatie voor uw gemeente voor de behandeling en verwerking van deze PGB's.

De controleverklaring van de SVB is op 15 maart 2017 verstrekt. Evenals voorgaand jaar heeft de accountant van de SVB geen goedkeurend oordeel verstrekt. De controleverklaring van de SVB geeft ook in 2016 onvoldoende zekerheid over de getrouwe en rechtmatige aanwending van de PGB-lasten van uw gemeente.

Wij hebben dan ook het volledige bedrag aan PGB-middelen 2016 ter hoogte van € 477.000 in ons overzicht van controleverschillen opgenomen als een onzekerheid voor de getrouwheid als een onzekerheid voor de rechtmatigheid.

Daarnaast bleek op basis van de uitnuttingsoverzichten vanuit de SVB dat de door de gemeente Valkenswaard opgenomen lasten te hoog waren ingeschat. Dit heeft geleid tot een correctie ter hoogte van € 131.000. Wij hebben vastgesteld dat deze correctie juist is verantwoord in de aangepaste jaarrekening.

Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT)

De gemeente Valkenswaard verstrekt de HHT aan zorgaanbieders zowel voor cliënten die door de gemeente geïndiceerd (beschikt) zijn, alsmede voor cliënten die geen indicatie van de gemeente hebben. Aangezien deze laatste doelgroep bij de gemeente niet bekend is, kan de gemeente geen inhoudelijk controle uitvoeren op de HHT die de zorgaanbieders voor deze cliënten declareren. De gemeente Valkenswaard betaalt deze bedragen echter wel uit. Het bedrag waar geen zekerheid over verkregen is bedraagt € 97.000, dit is als onzekerheid in de controle aangemerkt.

Eigen bijdrage WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. De gemeente Valkenswaard heeft deze onzekerheid in de jaarrekening 2016 toegelicht.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

SiSa	Invoering vennootschapsbelastingplicht
Geen bevindingen geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage	Gemeente Valkenswaard heeft goed geanticipeerd op de ontwikkelingen rond de invoering van de vennootschapsbelastingplicht
<p>Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:</p> <ul style="list-style-type: none">▶ € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;▶ 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;▶ € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is. <p>Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen diverse fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Deze zijn naar aanleiding van onze controle aangepast in de finale bijlage.</p> <p>De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.</p> <p>In bijlage 3 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.</p> <p>VRAGEN OPENSTAAND BIJ GEMEENTE</p>	<p>Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door gemeenten beheerste stichtingen en verenigingen. Veel kapitaaldeelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.</p> <p>De jaarrekening 2016 is hiermee de eerste jaarrekening waarin de gevolgen van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven dienen te worden verwerkt. Reeds in 2015 is de gemeente Valkenswaard begonnen de (financiële) gevolgen van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht in kaart te brengen. Op basis van de uitgevoerde inventarisatie en nadere analyse door uw fiscalist en overleg met de Belastingdienst in 2016 is het uitgangspunt dat de activiteiten grondexploitaties Vpb-plichtig zijn. Op grond van deze uitgangspunten is door u de fiscale last bepaald, welke op nagenoeg nihil uitkomt.</p> <p>Wij kunnen in het kader van de jaarrekeningcontrole instemmen met de standpunten die u heeft ingenomen, maar benadrukken dat de definitieve last afhankelijk is van de goedkeuring van de Belastingdienst over de door u ingenomen standpunten.</p>

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Wet Normering Topinkomens (WNT)	Rechtmatigheid aanbestedingen
Over 2016 voldaan aan de WNT; toelichting op de WNT in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen	Bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheid van de inkoop
<p>Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.</p> <p>Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.</p> <p>In het kader van de jaarrekening 2016 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.</p> <p>Wel merken we op dat naar aanleiding van onze controle diverse aanpassingen in de toelichtingen zijn doorgevoerd. Dit betroffen presentatie technische correcties welke materieel zijn in het kader van de WNT, maar hebben niet geleid tot terugvordering af bijbetaling van salaris.</p>	<p>Als onderdeel van de controle op de rechtmatigheid van handelen vragen wij de organisatie om jaarlijks een inkoopanalyse uit te voeren. Hierin wordt nagegaan of bij de inkoop voldaan is aan de aanbestedingsregels.</p> <p>De gemeente Valkenswaard heeft de interne aanbestedingsregels niet opgenomen in het normenkader, zodat onze controle toeziet op naleving van de nationale en Europese aanbestedingsregels.</p> <p>Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden stellen wij vast dat er op de aanbesteding van twee trajecten financiële onrechtmatigheden zijn gebleken. Dit betreft enerzijds een bevinding welke voorgaand jaar ook gemeld is en gezien de inkoop 2016 ook dit jaar doorwerkt.</p> <p>Anderzijds betreft dit de inkoop brandstof, welke over een vierjaarsperiode bezien, over de Europese drempel komt. Het controleverschil ten aanzien van de rechtmatigheid welke hieruit volgt bedraagt € 214.000.</p> <p>Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat voor twee gemeentelijk inkooptrajecten niet de juiste procedure is gevolgd. Bij deze zogenaamde 2B-diensten heeft de gemeente verzuimd om de rechtmatige gunning tijdig te melden bij de EU. Dit betreft een formele onrechtmatigheid waar wij enkel in ons accountantsverslag melding van behoeven te maken.</p> <p>Tot slot constateren wij dat nog niet voor alle inkoop, waar afwijkende inkoopstrategie is gevolgd, een toereikende motivatie ten aanzien van deze afwijking aanwezig is. Op basis van de per 1 april 2013 ingevoerde aanbestedingswet dient deze motivatie er wel te zijn. Deze motivatie is achteraf verstrekt, maar dient formeel vooraf vastgelegd te worden.</p> <p>BOVENSTAAND VOORLOPIGE BEVINDINGEN; NOG DRIE OPENSTAANDE VRAGEN BIJ GEMEENTE</p>

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Overige bevindingen

Onjuiste verantwoording subsidieopbrengsten

Voor de infrastructurele projecten ontvangt de gemeente Valkenswaard diverse subsidies vanuit de provincie en het Rijk. Tijdens onze controle constateren we dat de gemeente deze subsidies op onjuiste gronden verantwoordt. Ten aanzien van het project Europalaan is een subsidie ter hoogte van € 620.000 opgenomen als bate, uit onze controle blijkt echter dat de gemeente de hiervoor te maken kosten nog niet heeft gerealiseerd. Daarmee is het niet toegestaan de opbrengst al te verantwoorden. Wij adviseren u, in lijn met onze opmerking in de management letter, om meer grip te krijgen op de subsidiestromen binnen uw gemeente en de juiste verantwoording van de samenhangende baten. Wij merken hierbij wel dat wij ten opzichte van vorig jaar constateren dat de gemeente reeds verbeteringen binnen het proces heeft doorgevoerd.

Correcties voorgaande jaren

Uit onze controle 2015 bleken € 251.000 aan controleverschillen welke niet in de jaarrekening 2015 gecorrigeerd zijn. Daarmee is het resultaat 2016 feitelijk te laag, omdat er kosten voorgaande jaren verwerkt zijn. We dienen dit aan te merken als getrouwheidsfout in onze controle.

Kwaliteit beheersorganisatie

Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override

Fraude en de naleving van wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij de gemeenteraad als bij het college. Het is van belang dat het college, onder toezicht van de gemeenteraad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Mogelijke frauderisico's	Op frauderisico's gerichte beheersingsmaatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en bijbehorende bevindingen
Doorbreking van de beheersmaatregelen door het management bij de totstandkoming van de significante schattingsposten in de jaarrekening van gemeente Valkenswaard.	Interne review van de uitgangspunten en aannames van schattingsposten in de jaarrekening door de diverse controlelagen binnen de gemeente.	Detailcontrole van de aannames en uitgangspunten ten aanzien van de significante schattingsposten in de jaarrekening van gemeente Valkenswaard.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeente(raad) over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving of statuten, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Overwegingen met betrekking tot corruptie- en omkopingsrisico's

Corruptie-en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen. Corruptie is een wereldwijd probleem waar het ook uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking Corruptie, een relevant onderwerp in het kader van (controle) werkzaamheden van de accountant verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Gemeente Valkenswaard beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers. Daarnaast heeft u een duidelijk integriteitsbeleid. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid, is een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- ▶ Detailcontrole op de inkoop en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkoop conform de geldende Europese aanbestedingsregels en het nationale inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn aanbesteedt.
- ▶ Middels een steekproef vaststellen of voor alle inkoop welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- ▶ Middels een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en -verkoop door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- ▶ Middels een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit de bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Bevindingen interne beheersing

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2016 van uw gemeente hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeente, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2016, uitgebracht aan het college op 23 maart 2017, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2016 opgenomen. In deze managementletter hebben wij aangegeven welke zaken vóór de jaarrekeningcontrole 2016 opgepakt zouden moeten zijn (prioriteit H).

Wij hebben geconstateerd dat de voortgang van de aanbevelingen van zowel uw eigen interne controle als de controle door ons als accountant zichtbaar door uw organisatie worden gevolgd.

Automatisering

In onze managementletter 2016 d.d. 23 maart 2017 hebben wij het college geïnformeerd over onze bevindingen ten aanzien van IT governance, informatiebeveiliging en de uitkomsten van onze IT-auditwerkzaamheden.

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde begroting. Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma (X € 1.000)	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee in het oordeel	Onrechtmatig, telt mee in het oordeel
Programma Werken Totaal € 302 (1,5%)	Kostenoverschrijdingen passen binnen bestaand beleid of worden gecompenseerd door hogere baten.	V	
Programma Welzijn Totaal € 2.178 (13,6%)	Kostenoverschrijdingen passen binnen bestaand beleid.	V	
Programma Bestuur Totaal € 365 (3,1%)	Kostenoverschrijdingen passen binnen bestaand beleid of worden gecompenseerd door hogere baten	V	

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen op pagina 205 van de jaarrekening. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2016. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de gemeenteraad geautoriseerde kredieten. Wij constateren geen overschrijdingen op investeringsniveau ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Mutaties reserves

De mutaties in de reserves conform de exploitatierekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen (€ 1.000)/(last)	Begroting na wijziging	Rekening 2016	Afwijking
Dotaties	2.303	3.615	(1.312)
Onttrekkingen	12.270	8.093	(4.177)
Per saldo	9.967	4.478	(5.489)

Aan de afwijkingen liggen raadsbesluiten ten grondslag inzake de gehanteerde systematiek.

De rechtmatigheid is door ons vastgesteld. De onttrekkingen blijven met name achter vanwege het achterblijven van de investeringen op de begroting, de begrote onttrekking zal derhalve dan ook veelal in 2017 plaatsvinden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Wensen en aandachtspunten

Aandachtspunten van de raad

Aandachtspunten raad

Aandachtspunten van de raad

Wij vinden het van groot belang onze controle af te stemmen op de specifieke situatie van de gemeente Valkenswaard en de wensen van onze opdrachtgever. Op die wijze kunnen wij nog gerichter toegevoegde waarde leveren. U heeft ons gevraagd dit jaar specifiek aandacht te besteden aan de volgende onderwerpen:

- ▶ Aanbestedingen;
- ▶ Uitvoering WMO;
- ▶ Uitgebreid onderzoek naar verkoop snippergroen in kader Beleid Aanpak onrechtmatig grondgebruik en verkoop reststroken in de gemeente Valkenswaard.

Aanbestedingen

Voor onze bevindingen ten aanzien van de aanbestedingen verwijzen wij naar pagina 19 van dit verslag.

Uitvoering WMO

Wij hebben in het kader van onze jaarrekeningcontrole de recht, hoogte, duur van de toegekende WMO-voorzieningen gecontroleerd. Uit hoofde van onze jaarrekeningcontrole hebben wij uit onze werkzaamheden, welke zijn gebaseerd op een steekproef van 20 dossiers, geen bevindingen financiële bevindingen in het kader van onze jaarrekeningcontrole geconstateerd. **(REVIEW OPENSTAAND)**

Snippergroen

In het kader van onze jaarrekeningcontrole is de opbrengst ten aanzien van de verkoop snippergroen geen materiële opbrengst in de jaarrekening. Op verzoek van de gemeenteraad hebben we aanvullend een steekproef uitgevoerd om de getrouwe en rechtmatige verantwoording van de opbrengsten vast te stellen, daarbij zijn de volgende specifieke aandachtspunten meegegeven:

- ▶ Valt de verkoop binnen het gegeven mandaat zoals beschreven in het beleidsplan.
- ▶ Bij verkoop van gronden waarvan het (voorgenomen) gebruik in strijd is met het bestemmingsplan, dient in de overeenkomst te worden aangegeven dat de voor het strijdig gebruik benodigde bestemmingsplanwijziging plaats vindt onder voorbehoud instemming gemeenteraad.
- ▶ Verkoopprijs komt overeen met de gestelde kaders.
- ▶ Van belang is dat de betreffende bestemmingsplanwijzigingen ook nadrukkelijk worden geregeld, bijvoorbeeld in een veegplan.

Wensen en aandachtspunten

Aandachtspunten van de raad

Aandachtspunten raad

Wij zijn voor de vijf grootste transacties (totaal 52% van de populatie) nagegaan of de verkoop in alle van materieel zijnde aspecten getrouw en rechtmatig heeft plaatsgevonden en hebben daarbij ook de geformuleerde aandachtspunten betrokken.

Uit onze controle zijn geen financiële bevindingen gebleken. Wel constateren we dat voor alle vijf de transacties het bestemmingsplan van de verkochte grond nog dient te worden aangepast. In de verkoopovereenkomst is opgenomen dat de bestemming (gebruik) "Wonen of Tuin" betreft, het onderliggende bestemmingsplan hieronder is echter nog niet aangepast.

Bijlagen

Controleaanpak

Jaarverslag

Onafhankelijkheid

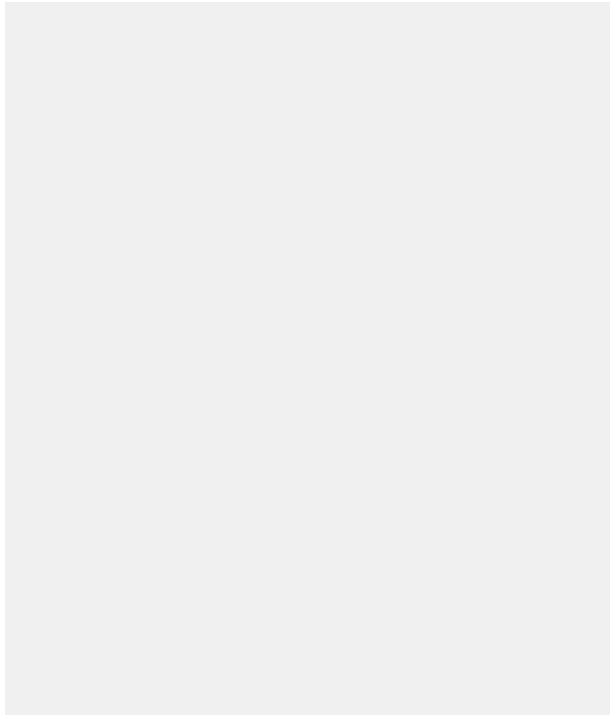
Verklaring van verantwoordelijkheden

Controleverschillen

SiSa-bijlage

Bijlage – Controleaanpak

Controleaanpak en -uitvoering

Controleaanpak en – uitvoering

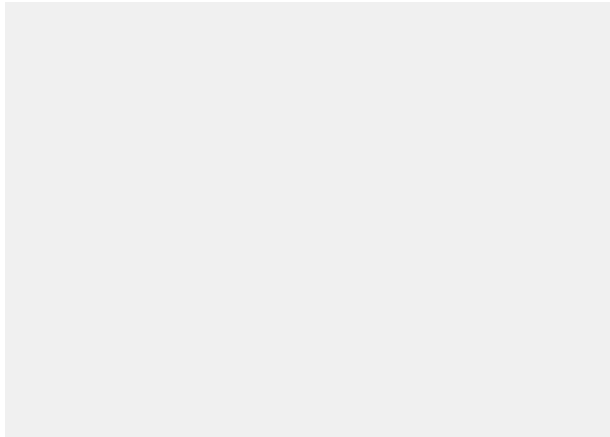
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de interne accountantsdienst/andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2016 onderkend:

- ▶ Financiële positie en kwaliteit resultaat
- ▶ Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening
- ▶ Verwerking decentralisaties
- ▶ Waardering grondexploitaties
- ▶ Aanbestedingen
- ▶ Verbonden partijen
- ▶ WNT-bijlage

Bijlage – Controleaanpak

Verbonden partijen en significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle

Verbonden partijen

Ten aanzien van de verbonden partijen van gemeente Valkenswaard hebben wij vastgesteld dat:

- ▶ de (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen;
- ▶ geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude;
- ▶ geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle

Er zijn geen significante uitdagingen/moeilijkheden geweest tijdens de controle, behoudens het tijdig verkrijgen van voldoende controle-informatie ten behoeve van het sociaal domein daar de gemeente mede afhankelijk is van de aanlevering van zorgaanbieders.

Bijlage – Controleaanpak

Rechtmatigheid

Onze aanpak ten aanzien van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2016 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2016 van gemeente Valkenswaard. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ Het rechtmatigheidsbeheer
- ▶ De naleving van het voorwaardencriterium
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid
- ▶ De kredieten
- ▶ Mutaties in de reserves
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen

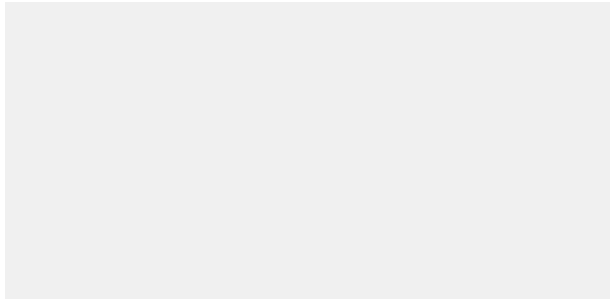
Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

De raad autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan de raad. Door een goede inrichting van de planning-en-controlcyclus zorgt het college ervoor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Bijlage – Controleaanpak

Rechtmatigheid

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan de raad, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneemeregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door de raad worden geautoriseerd.

Bijlage – Controleaanpak

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De met u afgesproken goedkeurings-en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders en vervolgens ter besluitvorming gebracht van de raad. Bij de jaarrekening is het normenkader ter kennisname ingebracht, ten aanzien van toleranties zijn geen wijzigingen aangebracht.

Op grond van de jaarrekening 2016 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 845.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 2.535.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door de raad bepaald op € 35.000.

Goedkeurings-tolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Inleiding

In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze taak om na te gaan of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en of het verenigbaar is met de jaarrekening, en ook om na te gaan of het jaarverslag, in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeente en haar omgeving, geen materiële onjuistheden bevat.

Vereisten jaarverslag

Uw jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bepaalt nadere voorschriften voor het jaarverslag.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van de gemeente bevat het jaarverslag een evenwichtige en uitvoerige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden. Daarnaast dient in het jaarverslag de verwachte gang van zaken te worden opgenomen. Ten aanzien van het gebruik van financiële instrumenten door de gemeente worden de doelstellingen en het beleid van de gemeente inzake risicobeheer vermeld.

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assuranceopdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- ▶ Langdurige betrokkenheid
- ▶ Samenloop van dienstverlening
- ▶ Geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014 en kantoorrotatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 is een gewijzigde ViO van kracht geworden vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

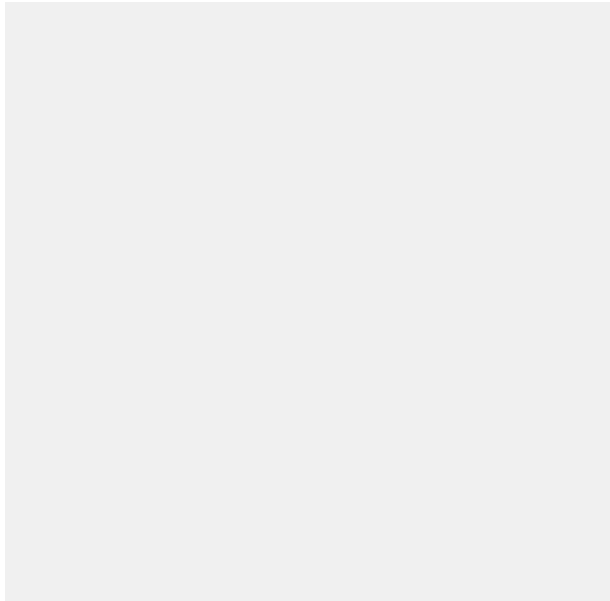
Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren.

Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ Barry Smeenk betrokken als extern accountant sinds de controle van de jaarrekening 2016.
- ▶ Michiel van de Rijt betrokken als manager sinds de controle van de jaarrekening 2016.

Aangezien dit ons laatste contractjaar is heeft onze langdurige betrokkenheid geen impact richting boekjaar 2017.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's, zoals gemeente Valkenswaard, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurancedienst niet van materiële invloed is op het assuranceobject. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurancedienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is of;
- ▶ een verwerkingswijze in het assuranceobject ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij bevestigen u dat onze non-assurancediensten voldoen aan bovengenoemde criteria.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij bevestigen u dat dergelijke geschenken niet door ons verstrekt zijn dan wel ontvangen.

Bijlage – Verklaring van verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van gemeente Valkenswaard gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door de raad vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna onregelmatigheden) berust zowel bij de gemeenteraad als bij het college van burgemeester en wethouders. Het is van belang dat het college van burgemeester en wethouders, onder toezicht van de gemeenteraad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden.

Bijlage – Verklaring van verantwoordelijkheden

Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk Kwaliteit beheersorganisatie, onderdeel Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override van dit verslag.

Letter of representation

We hebben het college van burgemeester en wethouders gevraagd om een Letter of representation (bevestiging bij de jaarrekening). Ten aanzien van de claim Dommelkwartier hebben wij het college gevraagd te bevestigen dat alle relevante informatie ten grondslag aan de toelichting in de jaarrekening aan ons is aangeleverd.

Bijlage - Controleverschillen

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die de gemeente heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Onderstaand is een overzicht van de materiële verschillen opgenomen, die zijn geconstateerd tijdens onze controle en welke zijn aangepast door het college. Wij hebben geëvalueerd in hoeverre onderstaande verschillen voortkomen uit een tekortkoming in de interne beheersing. Tevens is een overzicht opgenomen van de onjuistheden die wij tot aan de datum van dit verslag hebben gesignaleerd en niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. Daarnaast zijn eventuele rechtmatigheidsfouten in dit overzicht opgenomen.

Gecorrigeerde verschillen			
Post/omschrijving verschil	Bedrag €/verwijzing naar regelgeving	Effect van deze constatering op de interne beheersing.	Referentie in dit verslag
Lasten Jeugdzorg te hoog als gevolg van rekenfouten in de Excel-onderbouwingen.	€ 75.000	Wij hebben geëvalueerd in hoeverre deze tekortkoming voortkomt uit een tekortkoming in de interne beheersing. Wij constateren hier dat sprake was van een rekenfout in een gehanteerd Excel-file.	n.v.t.
Lasten B-contracten Jeugdzorg te hoog verantwoord	€ 38.000	Wij hebben geëvalueerd in hoeverre deze tekortkoming voortkomt uit een tekortkoming in de interne beheersing. Wij constateren dat deze correctie voortkomt uit de eindafrekening welke door gemeente Eindhoven is opgesteld en pas in een laat stadium beschikbaar is gekomen.	Pagina 16

Bijlage - Controleverschillen

Gecorrigeerde verschillen			
Post/omschrijving verschil	Bedrag €/verwijzing naar regelgeving	Effect van deze constatering op de interne beheersing.	Referentie in dit verslag
Bestedingen PGB te hoog verantwoord in de concept jaarrekening.	€ 131.000	Wij hebben geëvalueerd in hoeverre deze tekortkoming voortkomt uit een tekortkoming in de interne beheersing. Wij constateren dat hier onvoldoende rekening mee is gehouden in het afsluitproces.	Pagina 17
Winstneming Kerkakkerstraat, was ten onrechte niet conform grondbeleid verwerkt in concept jaarrekening.	€ 200.000	Wij hebben geëvalueerd in hoeverre deze tekortkoming voortkomt uit een tekortkoming in de interne beheersing. Wij constateren dat hier onvoldoende rekening mee is gehouden in het afsluitproces.	n.v.t.
Ten onrechte eigen middelen toegevoegd aan grondexploitatie Molensteen, dit is onder de nieuwe BBV-richtlijnen niet langer toegestaan.	€ 216.000	Wij hebben geëvalueerd in hoeverre deze tekortkoming voortkomt uit een tekortkoming in de interne beheersing. Wij constateren hier geen bijzonderheden bij, dit betreft een wijziging vanaf 2016 in de boekhoudregels.	n.v.t.
Correctie verantwoording bestede middelen SiSa-regelingen	€ 620.000	Wij hebben geëvalueerd in hoeverre deze tekortkoming voortkomt uit een tekortkoming in de interne beheersing. Wij constateren hier onvoldoende rekening mee is gehouden in het afsluitproces.	Pagina 20

Bijlage - Controleverschillen

Gecorrigeerde verschillen			
Post/omschrijving verschil	Bedrag €/verwijzing naar regelgeving	Effect van deze constatering op de interne beheersing.	Referentie in dit verslag
WNT	Diverse financiële (in € beperkte) en tekstuele aanpassingen.	De correctie vloeiden voort uit de juiste interpretatie van de complexe wet- en regelgeving aangaande de WNT en de verantwoording hierop in de jaarrekening. We hebben geen bevindingen ten aanzien van de daadwerkelijk uitbetaalde vergoedingen.	Pagina 19
Diverse herrubriceringen en presentatie	n.v.t.	Wij hebben geëvalueerd in hoeverre deze tekortkoming voortkomt uit een tekortkoming in de interne beheersing. Wij constateren hier geen bijzonderheden bij.	n.v.t.

Bijlage - Controleverschillen

Het hieronder opgenomen overzicht met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten ad € 465.000 en onzekerheden ter hoogte van € 1.683.000 zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van respectievelijk € 845.000 en € 2.535.000.

De kwalitatieve factoren die hierbij in overweging zijn genomen, zijn:

- ▶ het effect op het resultaat voor en na bestemming;
- ▶ het effect op de balansposten, inclusief het eigen vermogen;
- ▶ het effect op significante toelichtingen, individuele items, sub totaal of totaal in de jaarrekening.

Wij lichten de ongecorrigeerde verschillen nader toe.

Ongecorrigeerde verschillen		
Post/omschrijving van de toelichting	Bedrag in €/verwijzing naar regelgeving	Referentie in dit verslag
Fouten		
Aanbestedingen niet conform Europese aanbestedingsregels (enkel rechtmatigheidsfout)	214.000	
Effect controleverschillen vorig jaar (enkel getrouwheidsfout)	251.000	
Onzekerheden		
Persoonsgebonden budgetten	477.000	Pagina 17
HHT	97.000	Pagina 17
ZIN WMO	252.000	Pagina 16
ZIN jeugd	857.000	Pagina 16

Bijlage - SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2017 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2016	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017 (OAB)	Geen	0	n.v.t.
E2	Stimuleringsregeling stille wegdekken	Geen	0	n.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai	Geen	0	n.v.t.
E11	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Geen	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente 2016	Geen	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2016	Geen	0	n.v.t.